

**UCHWAŁA NR L/398/2022
RADY MIEJSKIEJ W STRZELCACH OPOLSKICH**

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 i poz. 2469 oraz z 2022 r. poz. 218) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 będący integralną częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strzelec Opolskich.

§ 3. Traci moc Uchwała nr XLVII/383/2021 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 29 grudnia 2021 r.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Gabriela Puzik

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1986 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 i poz. 2469 oraz z 2022 r. poz. 218) oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469), samorząd gminy realizuje zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- -wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii dotyczą w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo- -rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- -wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji tych zadań opracowywany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie

profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Strzelce Opolskie na rok 2022 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Program został opracowany na podstawie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Strzelce Opolskie.

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia.

Przyjęto się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania. Średnie spożycie alkoholu na 1 mieszkańca naszego kraju 100% alkoholu wynosi 9,62 litra na rok. Najczęściej Polacy piją piwo (56%) i wódkę (36%), rzadziej wino (8%).

Z najnowszych badań wynika także, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. W rodzinach z problemem alkoholowym żyje 3-4 mln osób, w tym 1,5-2 mln dzieci. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu.

Na podstawie art. 12 ust. 1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Rada gminy ustala, w drodze uchwały, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy (miasta), odrębnie dla:

1. poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych,
2. zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
3. zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Zezwolenia, wydaje się oddzielnie na następujące rodzaje napojów alkoholowych:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo;
- powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- powyżej 18% zawartości alkoholu.

Na terenie Gminy Strzelce Opolskie, z uwzględnieniem uchwały dotyczącej limitów punktów sprzedaży napojów alkoholowych, znajduje się następująca ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

	W miejscu			Poza miejscem		
	A	B	C	A	B	C
2019	28	11	20	62	54	59
2020	23	9	16	61	55	57
2021	25	10	16	62	57	59
2022 - stan na 31.01.2022	23	10	15	61	56	58

Komisja rozpatrzyła **72 wnioski dotyczące** osób skierowanych na leczenie odwykowe przez niżej wymienione instytucje:

rok	Komenda Powiatowa Policji	Sąd Rejonowy	Ośrodek Pomocy Społecznej	Prokuratura	Dom Pomocy Społecznej	Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Rodzinna/sołtys	Razem
2019	5	0	4	1	0	24	12	46
2020	12	1	4	0	0	26	13	56
2021	29	2	11	0	1	12	16	72

w tym w roku 2021:

- 5 wniosków skierowano do Sądu Rejonowego w celu zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego,
- 22 osoby zmotywowano do podjęcia leczenia odwykowego, które to leczenie kontynuują,
- 11 wniosków zawieszono, m.in. z powodu wyjazdu za granicę, długotrwałej choroby, wycofania wniosku,
- 13 wniosków umorzono z uwagi na brak podstaw,
- 22 wnioski są w trakcie prowadzonego postępowania.

Uzależnienie od narkotyków jest specyficzne z racji na różnorodność iniekcji oraz oddziaływania środków. Tak jak dla innych uzależnień, uzależnienie od narkotyków charakteryzuje się silną, nabytą potrzebą przyjmowania substancji. Badania przeprowadzone przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii wskazują, że używanie narkotyków jest mniej rozpowszechnione niż spożywanie alkoholu, dotyczy ono 4,7 % populacji Polaków w wieku 15-64 lat. W porównaniu do całej populacji najwyższe użytkowanie narkotyków dotyczy młodzieży i młodych osób dorosłych w wieku 15-34 lata.

Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast: coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów.

Wyniki badania ESPAD przeprowadzone wiosną 2019 roku, wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych, zwłaszcza alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 21,4% młodszych uczniów i 37,0% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych wśród uczniów gimnazjów jest amfetamina (4,2%), a wśród uczniów szkół wyższego poziomu – ecstasy (5,1%).

W ciągu ostatnich 10 lat scena narkotykowa zmieniała się w Polsce głównie poprzez pojawienie się bardzo dużej liczby nowych substancji psychoaktywnych. Obecnie, według badań zrealizowanych przez Centrum Informacji KBPN, wśród klientów programów wymiany igieł i strzykawek z końca 2018 roku, po heroinę sięga ponad co czwarty badany (28%), a po polską heroinę mniej niż co dziesiąty badany. Pojawienie się nowych substancji psychoaktywnych (NSP) spowodowało, że obecnie prawie 40% badanych (2018 rok) zażywało NSP. Nadal używana jest amfetamina (46%). Warto zwrócić uwagę, że duży odsetek osób przyjmujących narkotyki często sięga po alkohol (80%), benzodiazepiny (55%) oraz metadon (57%), czyli substancje legalne.

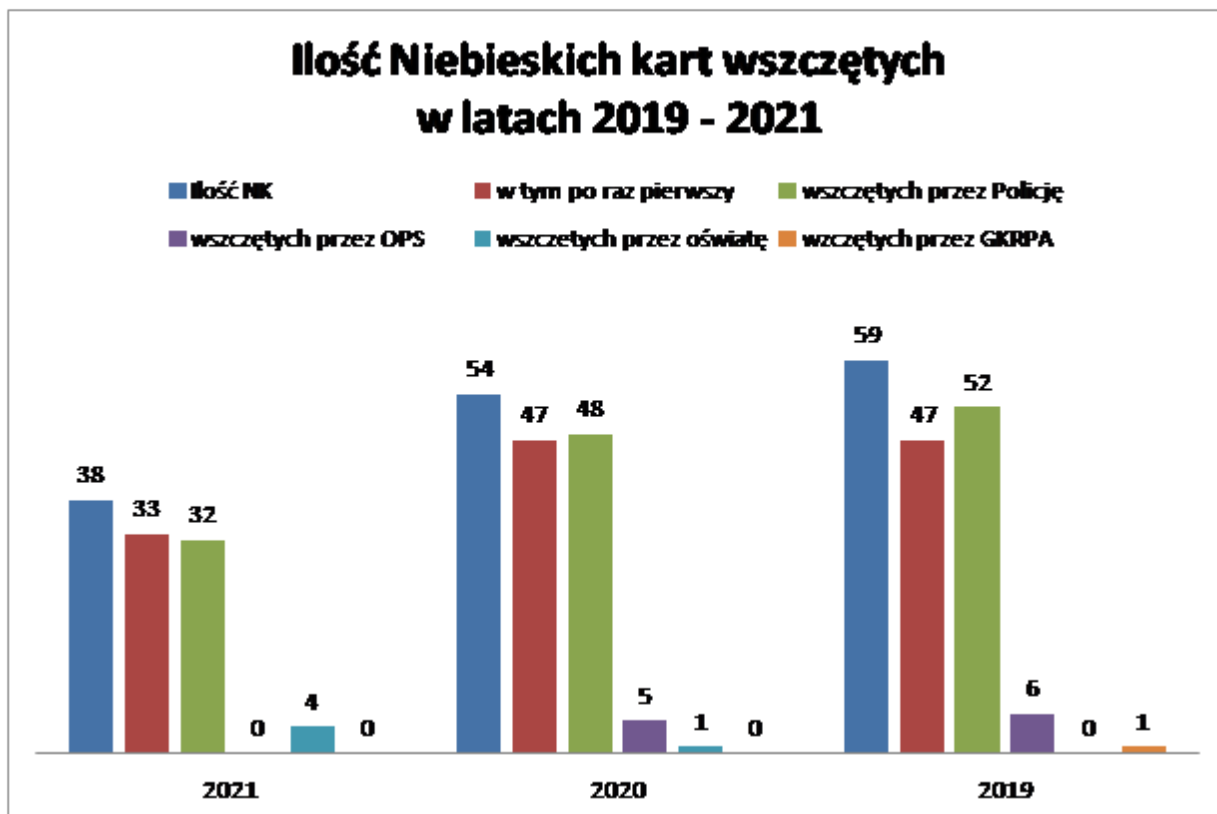
Przemoc w rodzinie jest z kolei problemem mającym często swoje źródło w uzależnieniach i ubóstwie. Jej ofiarami są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore. Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, które niejednokrotnie są przyczyną występowania przemocy w rodzinie.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej alkoholizmem bądź narkomanią, których skutkiem jest często przemoc, odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Procedura „Niebieskiej Karty” prowadzona jest przez Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy

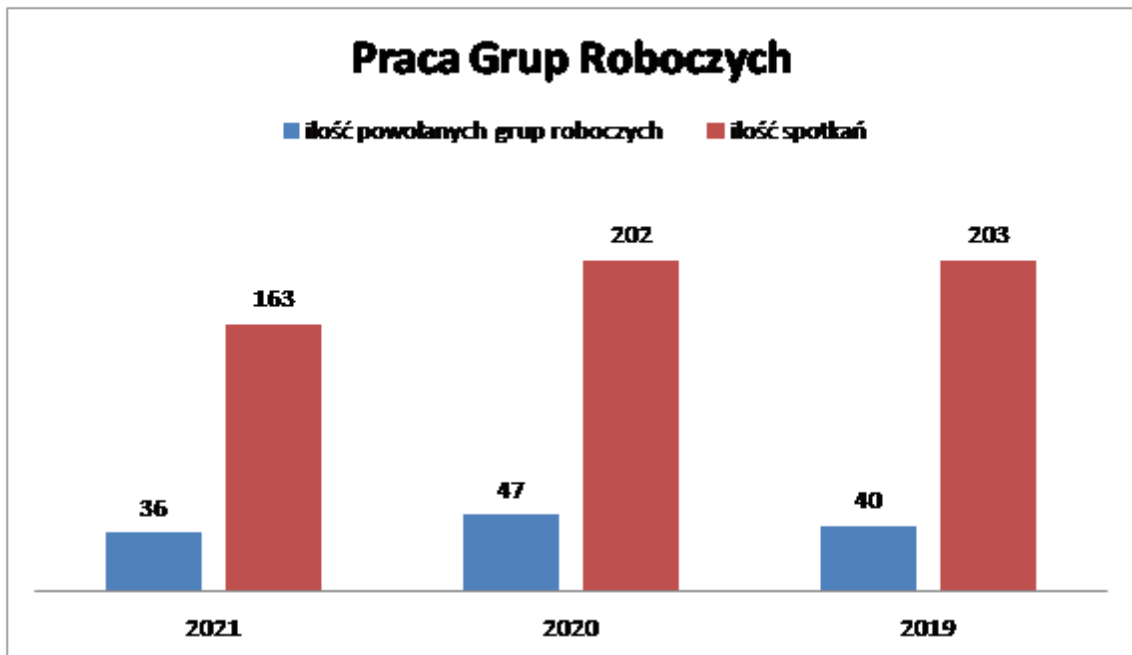
społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Skuteczność działań pomocowych w dużej mierze zależy od gotowości osób dotkniętych przemocą w rodzinie zarówno do podjęcia decyzji o skorzystaniu ze wsparcia instytucjonalnego rozumianego jako wsparcie instytucji czy organizacji udzielających pomocy osobom krzywdzonym lecz także konsekwentnej kontynuacji działań na rzecz poprawy swojego bezpieczeństwa. Najważniejszymi barierami zidentyfikowanymi jako utrudniające właściwe udzielenie pomocy osobom poszkodowanym pozostają właśnie kwestie związane z postawą i motywacją samej osoby doznającej przemocy do zmiany swojej życiowej sytuacji.

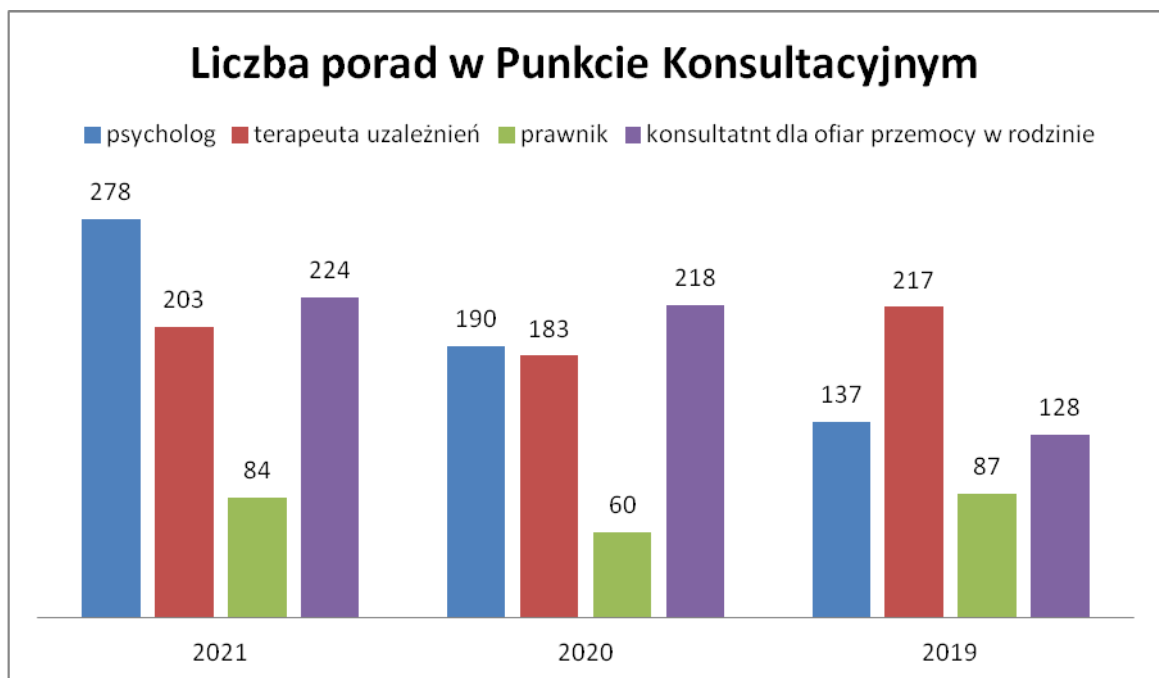
W roku 2021 w Gminie Strzelce Opolskie wszczętych zostało 59 procedur „Niebieskiej Karty”.

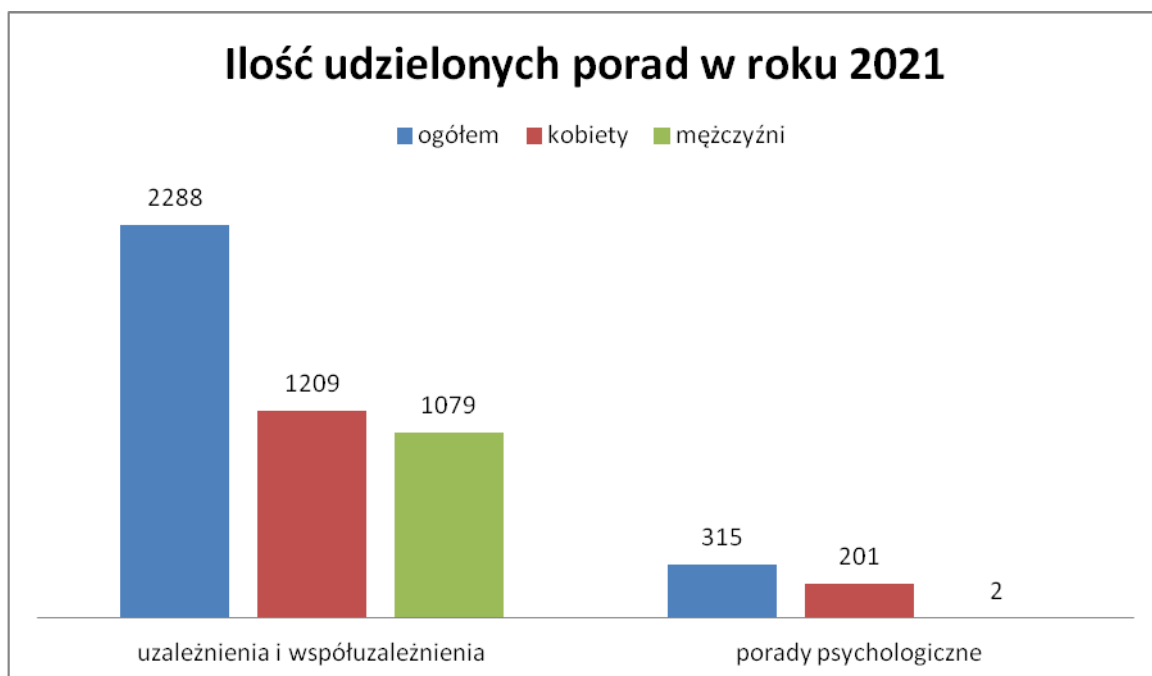
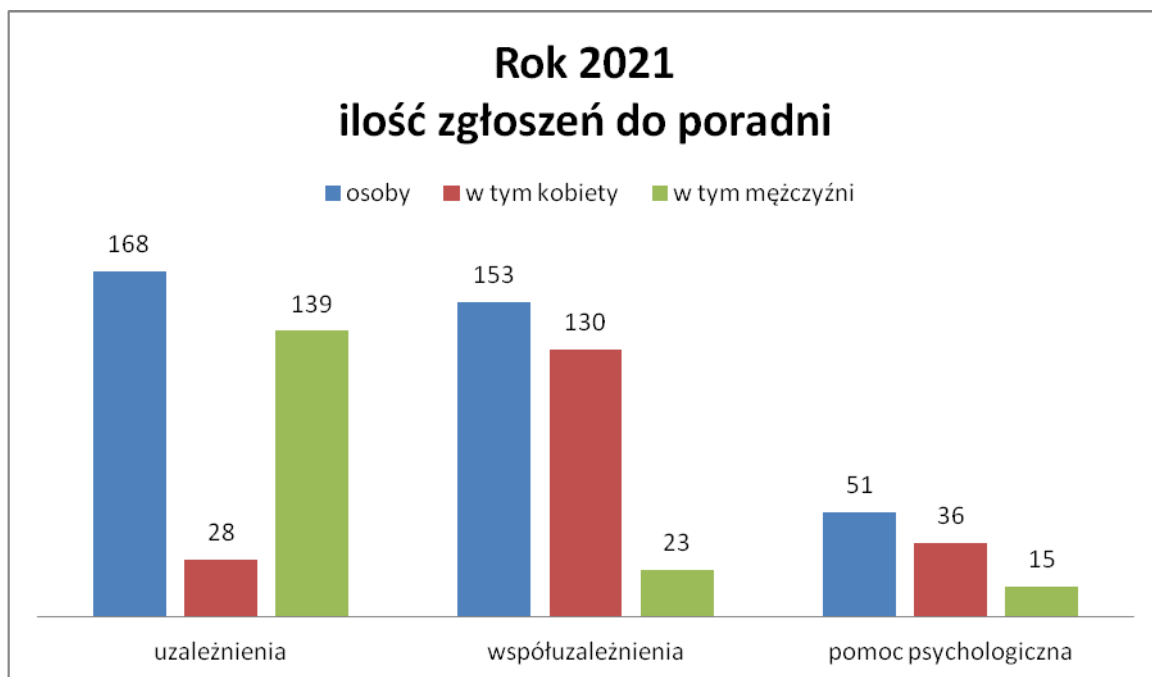
Z danych statystycznych wynika, że działania, jakie podejmowane są przez instytucje mające na celu pomoc rodzinie przynoszą wymierne efekty w postaci systematycznego spadku ilości wszczętych procedur Niebieskiej Karty na terenie gminy Strzelce Opolskie.

Członkowie zespołu i grup roboczych w ramach swych działań pomocowych kierowali osoby dotknięte przemocą jak i również osoby podejrzane o stosowanie przemocy do Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Strzelcach Opolskich przy ulicy Habryki 11, gdzie istnieje możliwość skorzystania z pomocy i wsparcia specjalistów.

Pomocy w Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich w roku 2021 skorzystała następująca ilość osób szukających wsparcia i pomocy:

Analizując ilość osób, które zgłosiły się do Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich zauważamy, że pomoc w zakresie Terapii uzależnień i Współuzależnień jest bardzo potrzebna w pracy z osobami uzależnionymi, sprawcami przemocy w rodzinie jak również osób z nimi zamieszkującymi.

III. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 i poz. 2469, oraz z 2022 poz. 218),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 oraz z 2021 r. poz. 2469),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
4. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 176 oraz z 2022 r. poz. 218),
5. Ustawa z dnia 1 lipca 2011 roku o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2120),

6. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834),
7. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, (Dz. U z 2021 r., poz. 1956, 2469),
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

IV. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ GMINY STRZELCE OPOLSKIE:

1. Konstruowanie i utrwalanie modelu trzeźwego stylu życia u osób nadużywających alkoholu oraz promocja postaw abstynenckich.
2. Ograniczenie używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie.
3. Zapewnianie pomocy osobom i rodzinom osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.
4. Prowadzenie i kontynuacja działań w zakresie funkcjonującego systemu wsparcia dla ofiar przemocy domowej.
5. Upowszechnienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży z terenu gminy Strzelce Opolskie oraz kreowanie postaw sprzyjających alternatywnym formom spędzania czasu wolnego.
6. Wspomaganie działań placówek realizujących zajęcia profilaktyczno – terapeutyczne dla dzieci i młodzieży, zwłaszcza z rodzin niewydolnych wychowawczo.
7. Zminimalizowanie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z używania środków odurzających i innych substancji psychoaktywnych.
8. Profilaktyka i edukacja w środowisku lokalnym w zakresie zagrożeń uzależnieniami ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
9. Zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki uzależnień.
10. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin z problemem alkoholowym przez objęcie ich formami pomocy psychospołecznej i prawnej oraz zajęciami grup wsparcia.
11. Eliminowanie z rynku alkoholowego naruszeń prawa, które wynika z przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
12. Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu poprzez dofinansowanie i wspieranie Centrum Integracji Społecznej.

Cele Programu:

Celem głównym Programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe z terenu Gminy Strzelce Opolskie.

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

· **Profilaktyki uniwersalnej** – adresowanej do wszystkich mieszkańców gminy Strzelce Opolskie (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

· **Profilaktyki selektywnej** – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

· **Profilaktyki wskazującej** – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.

· **Terapii** – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla DDA, program dla współuzależnionych.

· **Rehabilitacji** – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Cel 1.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo -wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Profilaktyka jest szczególną procedurą działania, której istotą jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się być bardzo prawdopodobne. W warunkach Polskich optymalnym obszarem dla wypracowania i wdrażania działań profilaktycznych czy działań typu ograniczania szkód związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych jest poziom gminy.

Profilaktyka to promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych przez organizacje sportowe oraz placówki. Organizowanie lokalnych imprez i programów sportowo-rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów.

SPOSÓB REALIZACJI:

I. Realizacja działań informacyjnych i edukacyjnych (m. in. realizacja programów psychoedukacyjnych i informacyjnych dla rodziców, nauczycieli, upowszechnienie informacji dot. adresów miejsc i instytucji, gdzie osoby zagrożone uzależnieniem lub uzależnione mogą uzyskać bezpłatną pomoc, współpraca z placówkami udzielającymi świadczenia w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie możliwości leczenia i uzyskiwania pomocy terapeutycznej dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych:

1. Realizacja programów i warsztatów profilaktycznych w formie prelekcji lub spektakli teatralnych z komentarzem pedagogów i specjalistów ds. uzależnień,

2. Realizacja warsztatów dla rodziców i osób zajmujących się młodzieżą, rozwijających umiejętności wychowawcze.

3. Prowadzenie działalności edukacyjnej służącej zmniejszaniu skali zjawiska przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.

4. Organizowanie lokalnych narad, seminariów i konferencji dotyczących problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5. Kontynuacja udziału w ogólnopolskich kampaniach „ZACHOWAJ TRZEŹWY UMYŚL” i „POSTAW NA RODZINĘ” skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych.

6. Prowadzenie Młodzieżowego Klubu Terapeutycznego „**ARKA**” i Młodzieżowego Klubu Profilaktycznego „**Strzelecka Ekipa**” poprzez wsparcie, finansowanie bieżącej działalności, pokrycie kosztów personalnych opiekunów placówek, dożywianie dzieci biorących udział w zajęciach.

7. Wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych, działań promujących zdrowy styl życia opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych m.in. Młodzieżowa Grupa Wolontariuszy „Ruch Czystych Serc”, Młodzież Teatru „Po Drugiej Stronie”.

8. Organizowanie warsztatów, wyjazdów o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży promującej zdrowy styl życia m.in.:

a. Organizacja obozu letniego z programem profilaktycznym,

b. Organizacja letnich i zimowych warsztatów profilaktycznych dla dzieci jako wspólne działanie Gminy i parafii pw. Św. Wawrzyńca.

9. Organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych o charakterze rekreacyjno-sportowym promujących zdrowy styl życia bez używek.

10. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych jako alternatywy spędzania czasu wolnego bez używek skierowanych do poszczególnych środowisk młodzieżowych.

11. Realizacja na terenie placówek oświatowych autorskich projektów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, dostosowanych do potrzeb konkretnych placówek.

12. Przeprowadzenie diagnozy lokalnych problemów społecznych w Gminie Strzelce Opolskie, ze szczególnym uwzględnieniem występujących w placówkach oświatowych na terenie Gminy Strzelce Opolskie czynników ryzyka i czynników chroniących zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i rekomendacjami.

II. Wdrażanie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD zgodnie z aktualnym stanem wiedzy poprzez edukację zdrowotną prowadzoną na terenie Gminy Strzelce Opolskie w zakresie Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. Ośrodek Pomocy Społecznej;
4. Gminny Zarząd Obsługi Jednostek;
5. Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę;
6. Strzelecka Grupa „Teatr Po drugiej Stronie”;
7. Młodzieżowy Klub Wolontariuszy „Ruch Czystych Serc”;
8. Młodzieżowy Klub Profilaktyczny dla młodzieży „**Strzelecka Ekipa**”;
9. Młodzieżowy Klub Terapeutyczny „**ARKA**”.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- liczba realizowanych działań profilaktycznych i ich odbiorców,
- liczba i rodzaj innych form szkoleniowych,
- liczba programów/imprez/projektów,
- liczba odbiorców,
- liczba wykwalifikowanej kadry.
- liczba programów/kampanii,
- liczba programów skierowanych do dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym objętych opieką placówki,
- liczba dzieci i młodzieży z rodzin z problemami alkoholowymi objętych wsparciem placówki,
- liczba placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży,
- liczba instytucji/organizacji zaangażowanych w realizację programów.

Cel 2.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Wspieranie działalności Strzeleckiego Klubu Abstynenta.
2. Finansowanie bieżącej działalności Strzeleckiego Klubu Abstynenta, pokrycie kosztów wynagrodzeń osób prowadzących Klub.
3. Wspieranie działań podejmowanych przez klub na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, prowadzenie grup wsparcia, zajęć profilaktycznych i innych o wyraźnym odniesieniu profilaktycznym w tym wyjazdów integracyjnych dla członków klubu oraz ich rodzin.
4. Kontynuacja działalności grupy terapeutycznej dla sprawców przemocy domowej oraz grupy terapeutycznej dla osób doświadczających przemocy domowej.
5. Kontynuacja działalności grupy terapeutycznej dla osób z zaburzeniami behawioralnymi.

6. Finansowanie zajęć i programów terapeutycznych dla dzieci z rodzin alkoholowych.
7. Dofinansowanie zakupu sprzętu sportowego i materiałów do prowadzenia zajęć o charakterze promującym zdrowy styl życia dla dzieci i młodzieży.
8. Wspieranie i finansowanie działań ukierunkowanych na promocję zdrowego stylu życia, propagowanie trzeźwych obyczajów, tworzenie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego.
9. Zapewnienie udziału finansowego w modernizacji obiektów rekreacyjno-sportowych.
10. Kontynuacja działań gminy w celu poprawy bezpieczeństwa miasta i zapobieganiu rozszerzenia się patologiom społecznym i ich skutkom m.in. poprzez modernizację i utrzymanie monitoringu miejskiego.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. Strzelecki Klub Abstynenta;
4. Gminny Zarząd Obsługi Jednostek;
5. Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę;
6. Organizacje pozarządowe;
7. Grupy samopomocowe.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba organizacji/programów,
- liczba osób objętych działaniami,
- liczba organizacji/programów.

Cel 3.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dotkniętych przemocą w rodzinie.

Terapia jest ukierunkowana na radykalną zmianę stylu życia pacjentów, zmianę środowiska i uzyskanie trwałej abstynencji od środków psychoaktywnych. **Osoby korzystające z pomocy terapeutycznej** uczą się życia poprzez społeczną interakcję (głównie w obrębie grupy); nabierają poczucia odpowiedzialności za własne zachowanie, uczą się rozumienia i wyrażania własnych emocji.

Cel leczenia w społeczności terapeutycznej wykracza daleko poza zmianę zachowań – zachowanie jest tylko objawem prawdziwych problemów. W myśl filozofii terapii – **osoba uzależniona** musi zmienić negatywny obraz siebie na pozytywny, nauczyć się konstruktywnego radzenia sobie ze stresem i umiejętności cieszenia się z życia po to, by zmniejszyć niebezpieczeństwo powrotu do autodestruktywnych zachowań z przeszłości.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Kontynuacja współpracy z Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich, wsparcie finansowe poprzez dofinansowanie szkoleń specjalistów prowadzących terapię dla mieszkańców gminy, zakup literatury fachowej i ulotek.
2. Finansowanie grupy socjoterapeutycznej dla młodzieży eksperymentującej ze środkami psychoaktywnymi „**Dajesz radę**” przy Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich.
3. Wspieranie grupy terapeutycznej dla młodzieży z zaburzeniami adaptacyjno-lękowymi spowodowanej Covid 19.
4. Realizacja programów dla osób uzależnionych i ich rodzin.

5. Podejmowanie interwencji wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny, powodowanych przez picie alkoholu.

6. Współfinansowanie kosztów zatrudnienia lekarza psychiatry dla dzieci i młodzieży w Centrum Terapii i Profilaktyki.

7. Podnoszenie kwalifikacji osób prowadzących terapię uzależnienia i współuzależnienia.

8. Dofinansowanie szkoleń dla pracowników Punktów Konsultacyjnych w zakresie pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi.

9. Porady informacyjne i terapeutyczne dla mieszkańców gminy Strzelec Opolskich.

10. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno- edukacyjnych (np. broszury, ulotki,) dla klientów Punktów Konsultacyjnych oraz instytucji i organizacji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii na terenie gminy.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. Ośrodek Pomocy Społecznej;
4. Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

TERAPIA i REHABILITACJA

1. Finansowanie terapii dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dla osób dotkniętych przemocą.

- liczba placówek objęta dofinansowaniem,
- liczba wykwalifikowanej kadry,
- czas oczekiwania na terapię,
- rodzaje programów terapeutycznych.

2. Monitorowanie liczby osób korzystających z usług placówek leczniczych i jakość udzielanych świadczeń.

- liczba osób skierowanych do podmiotów leczniczych,
- liczba osób, rozpoczynających terapię,
- liczba osób, która zakończyła program terapeutyczny,
- liczba osób, które skierowano do innych form pomocy po ukończeniu programu,
- liczba osób kolejny raz rozpoczynających terapię.

Cel 4.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Finansowanie działalności Punktów Konsultacyjnych dla osób i rodzin z problemem alkoholowym i osób uzależnionych od narkotyków oraz pokrycie kosztów wykonania zadań w ramach umowy zlecenia psychologów, prawnika i specjalisty ds. uzależnień.

Obecnie oferta punktu konsultacyjnego stała się bardziej interdyscyplinarna, a jego zadaniem jest zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich ich członków.

2. Udzielanie porad z zakresu uzależnień mieszkańcom gminy Strzelce Opolskie.

3. Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom informacji o bezpłatnej możliwości korzystania z usług placówki odwykowej zajmującej się diagnozą i leczeniem oraz finansowanie opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

4. Zapewnienie pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

5. Wspieranie lokalnych programów Gminy mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu skierowanych do osób i rodzin z grup ryzyka tj.

a) osób, które ukończyły terapię odwykową i członków ich rodzin,

b) osób opuszczających zakłady karne i członków ich rodzin,

c) osób powyżej 45 roku życia,

d) młodocianych,

e) absolwentów szkół,

f) innych zdiagnozowanych przez OPS.

6. Dofinansowanie działalności Centrum Integracji Społecznej zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. tj.: w kwocie ustalonej jako iloczyn kwoty 400,00 zł na osobę miesięcznie oraz liczby uczestników zajęć reintegracji zawodowej i społecznej prowadzonych w Centrum i liczby pracowników Centrum.

7. Pomoc społeczna osobom uzależnionym oraz ich rodzinom, integracja ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

8. Praca socjalna realizowana przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

9. Pomoc w wychodzeniu z bezdomności poprzez realizację programów oferowanych przez Centrum Integracji Społecznej.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień;

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

3. Punkt Konsultacyjny dla osób i rodzin z problemem alkoholowym;

4. Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od narkotyków;

5. Punkt Konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie;

6. Ośrodek Pomocy Społecznej;

7. Centrum Integracji Społecznej;

8. Strzelecki Klub Abstynenta;

9. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej "Barka".

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

REHABILITACJA

1. Finansowanie wybranych programów wspomagających proces readaptacji społecznej dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą domową. Realizacja działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych.

·liczba uczestników programu,

·liczba wykwalifikowanej kadry,

·liczba instytucji/organizacji zaangażowanych w realizację programów.

2. Prowadzenie Punktów Konsultacyjnych. Udzielanie osobom uzależnionym i ich rodzinom konsultacji oraz porad psychologicznych i prawnych.

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba udzielonych porad, informacji, konsultacji itp.

Cel 5.

Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzelcach Opolskich

Tworzenie warunków do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzelcach Opolskich oraz zespołów problemowych Komisji – wynagrodzenia dla członków GKRPA, dodatkowe szkolenia dla członków Komisji, pokrywanie kosztów sądowych oraz innych niezbędnych kosztów wynikających z działań Komisji.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Kształtowanie kompetencji i umiejętności kadry policji, pracowników socjalnych i kuratorów sądowych w zakresie pracy z osobami uzależnionymi, stosującymi przemoc w rodzinie i członkami ich rodzin (w szczególności ofiarami przemocy) poprzez prowadzenie warsztatów zwiększających kompetencje osób pracujących ze sprawcą i ofiarą przemocy.

2. Szkolenie członków GKRPA oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej i Oświaty, a także instytucji i osób fizycznych realizujących zadania gminne w zakresie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Organizowanie szkoleń dot. współpracy służb i instytucji, zwłaszcza związanych z wdrażaniem procedur interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. Ośrodek Pomocy Społecznej;
4. Centrum Integracji Społecznej;
5. Strzelecki Klub Abstynenta;
6. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej "Barka";
7. Gminny Zarząd Obsługi Jednostek.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- liczba osób objętych działaniami,
- liczba osób skierowanych do placówek leczenia odwykowego.

Cel 6.

Ograniczanie dostępu do alkoholu.

1. Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów handlujących napojami alkoholowymi wspólnie z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji.

2. Przeprowadzenie szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych oraz prowadzenie wizytacji edukacyjno – profilaktycznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

SPOSÓB REALIZACJI:

1. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

2. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w ramach kampanii „**Pozory mylą - dowód nie**” realizowanej poprzez akcję tzw. „TAJNY KLIENT”.

3. Przeprowadzenie szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych oraz prowadzenie wizytacji edukacyjno – profilaktycznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

REALIZATORZY ZADANIA

1. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Opolskich,
4. Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich.

MIERNIKI OSIĄGANIA CELU

- liczba punktów sprzedaży alkoholu,
- liczba przeprowadzonych kontroli/wizytacji placówek, w których sprzedawany/podawany jest alkohol.
- liczba sprzedawców uczestniczących w szkoleniach w ramach Gminnego Programu.

V. REALIZACJA PROGRAMU

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii**. Program jest uchwalany przez Radę Gminy.

Zadania ujęte w gminnym programie są koordynowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień, przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Środki finansowe na realizację programu pochodzą z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Opłaty te stanowią dochód Gminy, **który wykorzystany jest na realizację programu i nie może być przeznaczony na inne cele** (art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w Gminnym Programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobywane podczas realizacji tych zadań pozwalają na coraz pełniejsze obejmowanie zasięgiem działań tych środowisk, które są najbardziej podatne na występowanie zagrożeń i problemów dotyczących patologii społecznych.

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powoływanej przez Burmistrza Gminy (art.4 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy w szczególności:

1. Podejmowanie działań zmierzających do spowodowania poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu.
2. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, co do zgodności z uchwałą w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Strzelce Opolskie miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
3. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji, placówkami oświatowymi oraz kościołem.
4. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.
5. Kontrola zasad prowadzenia reklamy napojów alkoholowych.
6. Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych ujętych w gminnym programie.
7. Uczestnictwo w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
8. Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania zjawisku przemocy, a w szczególności:
 - a) opracowanie projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zwanego dalej "programem gminnym" oraz projektów uchwał Rady Miejskiej,
 - b) inicjowanie i współrealizowanie działań związanych z realizacją gminnego programu,

- c) rozpatrywanie spraw związanych z realizacją gminnego programu,
- d) rozpatrywanie i opiniowanie sprawozdań i informacji z wykonania gminnego programu.

9. Prowadzenie postępowań w sprawach osób nadużywających alkoholu, narkotyków oraz dopuszczających się przemocy domowej zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:

- a) rozpatrywanie zawiadomień Komendy Powiatowej Policji oraz Zespołu Interdyscyplinarnego o przypadkach uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, narkotykowemu lub terapii dla osób dopuszczających się przemocy domowej,
- b) występowanie do Sądu Rejonowego/Prokuratury Rejonowej z wnioskami o wgląd w sytuację rodziny, gdy zachodzi podejrzenie zaniedbania małoletnich dzieci,
- c) sporządzanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Strzelce Opolskie.

10. Zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu oraz ich usuwanie, podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu przez GKRPA a zwłaszcza:

- a) prowadzenie rozmów profilaktycznych, motywujących do podjęcia leczenia dobrowolnego,
- b) kierowanie na badania poprzez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia alkoholowego,
- c) bieżąca współpraca z Punktem Konsultacyjnym, Strzeleckim Klubem Abstynenta, Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich oraz Sądem Rejonowym w Strzelcach Opolskich,
- d) kierowanie do sądów wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

11. Kontrole przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

Wynagrodzenie za pracę członków Gminnej Komisji określa się następująco:

1. Przewodniczący Komisji – 12% minimalnego wynagrodzenia za pracę w czasie jednego posiedzenia Komisji lub jej podzespołu wykonującego określone zadanie.

2. Pozostali członkowie Komisji – 6% minimalnego wynagrodzenia za pracę w czasie jednego posiedzenia Komisji lub jej podzespołu wykonującego określone zadanie.

3. Członkom komisji przysługuje wynagrodzenia w wysokości 40 zł brutto za każdy udział w rozprawie o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób kierowanych przez komisję do Sądu Rejonowego w celu zobowiązania do leczenia odwykowego i wskazania zakładu lecznictwa odwykowego.

4. Przyjmuje się zasady zwrotu kosztów podróży służbowych tj. podróży związanych z wykonywaniem funkcji członka komisji (m.in. kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych, koszty podróży na szkolenia, konferencje) uiszczane są według zasad uregulowanych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowych.

5. Polecenie każdego wyjazdu służbowego podpisuje Burmistrz Strzelec Opolskich.

VI. SPOSÓB SPRAWOZDANIA

Burmistrz Strzelec Opolskich sporządza raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.